Eerste Kamer der Staten-Generaal

Minister van Veiligheid en Justitie
De heer mr. I.W. Opstelten
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Binnenhof 22
postbus 20017
2500 EA Den Haag

telefoon 070-312 92 00
fax 070-312 93 90

e-mail postbus@eerstekamer.nl
internet www.eerstekamer.nl

Datum *30 oktober 2012*
Betreft *richtlijnvoorstel voor collectief rechtenbeheer en multiterritoriale muzieklicentieverlening voor online toepassingen in de interne markt (E120025)*
Kenmerk *151539u*

Geachte heer Opstelten,

De leden van de vaste commissie voor Veiligheid & Justitie hebben het voorstel voor een richtlijn voor collectief rechtenbeheer en multiterritoriale muzieklicentieverlening voor online toepassingen in de interne markt (richtlijnvoorstel) bestudeerd.[1] De leden van de **VVD**-fractie hebben naar aanleiding van het voorstel een aantal vragen betreffende de verhouding van het richtlijnvoorstel tot wetsvoorstel 31766, de *governance*structuur van cbo's en de criteria voor lidmaatschap. De leden van de **D66**-fractie constateren dat de Europese Commissie met de voorgestelde richtlijn de werkwijzen van cbo's in de EU wil harmoniseren. Dit is nodig, zo stelt de Commissie, omdat deze organisaties zich te langzaam en op te veel verschillende manieren zouden aanpassen aan de nieuwe digitale werkelijkheid en daardoor economische groei in deze sector tegenhouden. Het richtlijnvoorstel voorziet in regels die beter bestuur en grotere transparantie door cbo's waarborgen. Ook wordt de multiterritoriale licentieverlening voor auteursrechten inzake muziekwerken door cbo's bevorderd en vereenvoudigd. De leden van de D66-fractie verwelkomen het richtlijnvoorstel, maar hebben nog enige vragen over de uitwerking ervan.

Verhouding tot wetsvoorstel 31766
Wetsvoorstel 31766 gaat op onderdelen verder dan het richtlijnvoorstel. Daarmee is het wetsvoorstel op deze onderdelen te beschouwen als een zogenaamde nationale kop. De leden van de **VVD**-fractie zijn daar geen voorstander van. Wil de regering de besluitvorming in Brussel zodanig beïnvloeden dat het uiteindelijke richtlijnvoorstel zo veel mogelijk aansluit bij wetsvoorstel 31766, als deze door de Eerste Kamer wordt aangenomen?

De voorwaarden in het voorgestelde artikel 10 van de richtlijn, die gesteld worden aan het beleggingsbeleid van een collectieve beheersorganisatie (cbo), lijken de leden van de VVD-fractie heel redelijk. Wetsvoorstel 31766, dat ook het toezicht op collectieve beheersorganisaties regelt en dat ook voorwaarden stelt aan het beleggingsbeleid van deze organisaties, gaat op dit punt verder dan de nu voorgestelde richtlijn. Kan de regering nader onderbouwen waarom zij het

[1] COM(2012) 372.

nodig vindt in het wetsvoorstel striktere voorwaarden te stellen aan het beleggingsbeleid van Nederlandse cbo's?

De leden van de **D66**-fractie begrijpen dat de regering een richtlijn voorstaat die voorziet in minimumharmonisatie en in voldoende flexibiliteit om op nationaal niveau aanvullende regelingen te treffen. Het thans in de Eerste Kamer aanhangige wetsvoorstel 31766 over toezicht op collectieve beheersorganisaties voor auteurs- en naburige rechten (hierna: wetsvoorstel toezicht) vertoont overlap met het richtlijnvoorstel. Het wetsvoorstel toezicht is in een aantal opzichten strenger dan het richtlijnvoorstel. Zo is er bijvoorbeeld de beperking van de beleggingsmogelijkheden voor cbo's in het wetsvoorstel toezicht. Het wetsvoorstel grijpt ook in op de tariefvorming via ex ante toezicht van het College van Toezicht op tariefsverhogingen en door een geschillencommissie bij wet aan te wijzen die achteraf de billijkheid van tarieven kan toetsen. Voor vanuit het buitenland opererende cbo's, of voor andere marktpartijen die rechten exploiteren, gelden deze regelingen in hun nationale wetgeving mogelijk niet. Het wetsvoorstel toezicht heeft daardoor een negatieve invloed op de concurrentiepositie van Nederlandse cbo's. De leden van de D66-fractie vragen het kabinet aandacht voor de concurrentiepositie van Nederlandse cbo's en voor een gelijk Europees speelveld. Brengt het voorgaande met zich dat het kabinet in de onderhandelingen over de richtlijn inzet op de bepalingen als in het wetsvoorstel toezicht, zoals een beperking van de beleggingsmogelijkheden voor cbo's en een ex ante toezicht op tariefsverhogingen? Zo nee, waarom niet? Is een minimumharmonisatie wel een geschikt instrument om een gelijk Europees speelveld te bewerkstelligen?

Bestuur cbo's
De *governance*structuur van cbo's lijkt in de richtlijn gebaseerd te zijn op een *'one tier board'*, aldus de leden van de **VVD**-fractie. Een dergelijke mogelijkheid wordt weliswaar geïntroduceerd voor de flex-bv die op 1 januari 2013 in werking treedt, maar de meeste cbo's gaan nog uit van een *'two tier board'*. Het richtlijnvoorstel wekt op dit punt verwarring bij deze leden. Wil de regering aansturen op een duidelijkere formulering, die ook rekening houdt met de *'two tier boards'* in cbo's?

Het richtlijnvoorstel kan volgens de regering het functioneren van cbo's verbeteren, omdat eisen worden gesteld aan beter bestuur en grotere transparantie. De leden van de **D66**-fractie onderschrijven die gedachte. De regering acht daarbij van belang dat meer duidelijkheid moet komen over de wijze waarop de regels voor bestuur en transparantie worden gehandhaafd in lidstaten waar geen overheidstoezicht bestaat. De regering lijkt hier een andere koers te willen varen dan het richtlijnvoorstel. Het richtlijnvoorstel stuurt aan op zoveel mogelijk concurrentie tussen binnen- en buitenlandse cbo's, waarbij wat bestuur betreft de aandacht ligt op versterkt intern toezicht door de rechthebbenden zelf. Blijkens het richtlijnvoorstel worden in dit verband eisen gesteld aan de inspraak van leden, tegenstrijdige belangen, inhoudingen, verdeeltermijnen, publicatie van jaarcijfers en de relatie met gebruikers. Het kabinet lijkt aan te sturen op het in stand houden en waar mogelijk versterken van de monopoliepositie van cbo's, hetgeen de rechtvaardiging is voor verbreed en versterkt overheidstoezicht. De leden van de D66-fractie vragen of een versterkt overheidstoezicht wordt voorgesteld in de onderhandelingen over het richtlijnvoorstel. Hoe verhoudt zich dit tot de versterking van het interne toezicht in het richtlijnvoorstel, en meer in het bijzonder met de regels van het mededingingsrecht? Tot slot achten

deze leden de bestuursstructuur van cbo's, zoals die in het richtlijnvoorstel wordt voorgeschreven aangaande de toezichtfunctie onduidelijk. Wordt er een bestuur bedoeld, een extra intern toezichthoudend college, of bijvoorbeeld een externe toezichthouder die alle in het richtlijnvoorstel genoemde taken op zich neemt?

Criteria lidmaatschap
Artikel 6 van het richtlijnvoorstel bepaalt dat een lidmaatschapsaanvraag slechts mag worden afgewezen op grond van objectieve criteria, aldus de leden van de **VVD**-fractie. Wil de regering erop aandringen dat duidelijker wordt aangegeven wat daaronder wordt verstaan en zo nodig voorbeelden geven van criteria die wél en criteria die niet als objectief worden beschouwd?

Multiterritoriale licentieverlening
Het richtlijnvoorstel wil verbetering brengen in de licentiëring door cbo's van rechten op muziekwerken in de online-omgeving. Aanbieders van muziekdiensten op internet zouden hierdoor gemakkelijker auteursrechtenlicenties moeten kunnen verkrijgen, begrijpen de leden van de **D66**-fractie. Bereikt zou moeten worden dat het gehele EU-repertoire van muziek op multiterritoriale grondslag kan worden gelicentieerd en consumenten keuze hebben uit een breder legaal muziekaanbod op internet. Voorwaarde voor het verlenen van een auteursrechtlicentie is dat de cbo, een zogenoemd paspoort-cbo, aan een aantal eisen voldoet. Cbo's die niet aan die eisen kunnen voldoen, kunnen een paspoort-cbo verzoeken om aansluiting van hun repertoire. Heeft de regering voldoende inzicht in het uiteindelijke effect van het richtlijnvoorstel op het aanbod van legale muziekdiensten en op het aantal cbo's dat overgaat op multiterritoriale licentiëring? Komt in dit voorstel de positie van de rechthebbende niet te zeer in de knel?

Het richtlijnvoorstel biedt rechthebbenden de mogelijkheid om rechten, rechtencategorieën of soorten werk te (laten) beheren zoals zij kiezen, door bijvoorbeeld repertoire uit te zonderen van collectief beheer. Dit kan versplintering van repertoire tot gevolg hebben, aldus de leden van de **D66**-fractie. Bestaat niet het gevaar dat voor bepaald repertoire, bijvoorbeeld met een beperktere doelgroep, of bepaalde cbo's, met name in de kleinere landen, de kosten relatief toenemen, waardoor zij op termijn uit de markt gedrukt worden? Dit is niet in het belang van de rechthebbenden of cbo's en kan uiteindelijk ten koste gaan van een veelzijdig cultuuraanbod. Dit is bepaaldelijk van betekenis voor Nederland, omdat Nederlandse cbo's en het Nederlandse repertoire vanwege het kleine taalgebied een moeilijkere concurrentiepositie innemen. Wat is de inzet van de regering op dit punt in de onderhandelingen over het richtlijnvoorstel?

Tot slot
De leden van de **VVD**-fractie verzoeken de regering bovenstaande vragen in te brengen bij de besprekingen en onderhandelingen over het richtlijnvoorstel. Tot slot wijzen zij de regering op de vragen die zij hebben gesteld aan de Europese Commissie.

De leden van de vaste commissie voor Veiligheid & Justitie zien met belangstelling - en bij voorkeur binnen vier weken - uw antwoord tegemoet.

Hoogachtend,

Mr. A. Broekers-Knol
Voorzitter van de vaste commissie voor Veiligheid en Justitie